

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 2
Aanbeveling 1 – Inheemse volken beleid.....	Pagina 3
Aanbeveling 2 – Mensenrechten.....	Pagina 4
Aanbeveling 3 – Ontwikkelingssamenwerking.....	Pagina 5
Aanbeveling 4 – Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.....	Pagina 6
Aanbeveling 5 – Internationaal handelsbeleid.....	Pagina 7
Aanbeveling 6 – Klimaatverandering en biodiversiteit.....	Pagina 8
Aanbeveling 7 – Intellectueel eigendom.....	Pagina 9

Inleiding

Met dit document roept het Nederlands Samenwerkingsverband voor Inheemse Volken¹ de Nederlandse regering en politiek op om de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken te implementeren in het Nederlandse beleid.

De overheid en de politiek in Nederland kunnen een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van de rechten van inheemse volken. De Nederlandse overheid kan onder meer via internationale samenwerking, haar buitenlands beleid en beleid op het gebied van duurzame handel en natuurbescherming veel invloed uitoefenen op het welzijn van inheemse volken. Nederland heeft ILO Verdrag Nr. 169 betreffende inheemse volken in 1998 geratificeerd en stemde op 13 september 1997 in de Algemene Vergadering van de VN voor het aannemen van de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken.

Volgens het VN-Permanent Forum voor Inheemse Zaken zijn er ruim 370 miljoen inheemse mensen op de wereld verspreid over 90 landen. Hun woongebied beslaat ongeveer 20 procent van de aardoppervlakte – veelal ecologisch waardevolle gebieden. Samen vertegenwoordigen zij ongeveer 5.000 verschillende volken, talen en culturen.

Speciale aandacht voor inheemse volken is onder meer noodzakelijk om de volgende redenen:

- Inheemse volken verkeren in een zeer kwetsbare en gemarginaliseerde positie en behoren tot de allerarmsten van de wereld.
- De rechten van inheemse volken worden wereldwijd ernstig geschonden.
- Inheemse volken kunnen door hun levensstijl, hun wereld visies en hun kennis een belangrijke rol spelen bij klimaatverandering, behoud van biodiversiteit en duurzame ontwikkeling.
- Inheemse volken vertegenwoordigen een groot deel van de culturele diversiteit in de wereld.

In dit document hebben wij zeven aanbevelingen geformuleerd waarmee Nederland concreet kan bijdragen aan het verbeteren van de situatie van inheemse volken op het terrein van mensenrechten, ontwikkelingssamenwerking, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, internationaal handelsbeleid, intellectuele eigendomsrechten, klimaat en biodiversiteit. De aanbevelingen zijn gekoppeld aan belangrijke artikelen uit de VN Verklaring en geïllustreerd met praktijkvoorbeelden over de situatie van inheemse volken.

¹ Het Nederlands Samenwerkingsverband voor Inheemse Volken bestaat uit: Stichting Amazon Fund – Arctic Peoples Alert – Stichting Bovenlandse Indianen Suriname – Stichting Chakana – de Kiva – Mapuche stichting Folil – Front Siwa Lima/Bangsa Adat AliFURU – HAPIN – Kalahari Suport Group – Lakota Stichting – Stichting Nanai – Nederlands Centrum voor Inheemse Volken – SAMON – SDSP – SEED Samburu – Stichting Hoogland Indianen – Stichting Saka Mese Nusa AliFURU – Stichting AKAR – Stichting Manusia Papua-Stichting Rajori – Stichting Terra Nossa – Survival International Nederland – Small World Foundation – UNPO – Uyghur Support Groep Nederland – Uyghurs Vereniging Nederland - Van Malsen Foundation - Vereniging Hawaasa Oromo Nederland.

Aanbeveling 1: Inheemse volken beleid

Nederland stelt een nieuwe beleidsnotitie inheemse volken op, in nauw overleg met inheemse volken en gebaseerd op de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken.

Article 38

States in consultation and cooperation with indigenous peoples, shall take the appropriate measures, including legislative measures, to achieve the ends of this Declaration.

Nederlands Samenwerkingsverband Inheemse Volken

Als reactie op het VN Jaar van de Inheemse Volken was Nederland in 1993 het eerste EU land met een beleidsnotitie over inheemse volken.² Aan deze beleidsnotitie werd echter nooit een uitvoerend programma gekoppeld, het beleid is niet geëvalueerd en intussen is de notitie sterk verouderd en daarom dringend aan herziening toe.

De belangrijkste ontwikkeling sinds het formuleren van het Nederlandse inheemse volken beleid in 1993 is het aannemen van de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken in 2007. Dit heeft op internationaal niveau intussen geleid tot het uitvoeren van belangrijke studies en het formuleren van nieuw beleid, gebaseerd op de VN Verklaring. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- 'Guidelines on Indigenous People's Issues' by the UN Development Group (2008);
- 'Implementing Indigenous People's Rights' by the ILO (2009);
- 'Engagement with Indigenous Peoples – Policy' by the IFAD (2009);
- 'Linkages between Biodiversity Management, Indigenous Peoples' Rights and the Emerging Consequences of Climate Change' by the Danish Ministry of Foreign Affairs (2008);
- 'Study on integrating support for promoting the rights and issues of Indigenous peoples in EC cooperation with the ACP Countries' supported by the European Union (2008);
- Environment and Social Policy – Performance of the European Bank for Reconstruction and Development (2008).

Daarnaast toont het eerste officiële VN rapport over de situatie van inheemse volken, dat begin 2010 werd gepubliceerd, een onthutsend beeld over de situatie waarin inheemse volken wereldwijd verkeren:

“The first UN publication on the state of the world’s indigenous peoples reveals alarming statistics on poverty, health, education, employment, human rights and the environment. Every day, indigenous communities all over the world face issues of violence and brutality, continuing assimilation policies, dispossession of land, marginalization, forced removal or relocation, denial of land rights, impacts of large-scale development, abuses by military forces and a host of other abuses.”³

Het is dus hoog tijd dat Nederland zich opnieuw gaat inzetten voor inheemse volken, te beginnen met het opstellen van een nieuwe beleidsnotitie waaraan een concreet uitvoeringsprogramma wordt gekoppeld.

² Inheemse Volken in het Nederlandse Buitenlandse Beleid en in de Ontwikkelingssamenwerking, 29 maart 1993.

³ United Nations Department of Economic Affairs (UNDESA) 2009, State of the World's Indigenous Peoples, New York.

Aanbeveling 2: Mensenrechten

Nederland schenkt in haar buitenlandse beleid meer aandacht aan het naleven van de rechten van inheemse volken.

Article 1

Indigenous peoples have the right to the full enjoyment, as a collective or as individuals, of all human rights and fundamental freedoms as recognized in the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights and international human rights law.

Front Siwa Lima

Voor het Front Siwa Lima vormt artikel 3 van de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken een belangrijk gegeven:

'Inheemse volken hebben het recht op zelfbeschikking. Op grond van dat recht kunnen ze vrijelijk hun politieke status bepalen en vrijelijk hun economische, sociale en culturele ontwikkeling nastreven'.

Het recht op zelfbeschikking is het meest essentiële recht van een inheems volk om zijn voortbestaan als Volk en Land veilig te kunnen stellen. Het inheemse AlifURU volk had zijn recht op zelfbeschikking reeds uitgesproken door op 25 april 1950 de Republiek Maluku Selatan uit te roepen. Ondanks de juridische erkenning door de hoogste Nederlandse rechterlijke instanties van de R.M.S. blijft de Nederlandse regering tot op de dag van vandaag het zelfbeschikkingsrecht en daarmee het recht om te bestaan van het AlifURU volk en de R.M.S. ontkennen.

Stichting Nusa AlifURU

Ontmantelen adat systeem.

Op Maluku en met name op Ceram worden de adat dorp systemen van het AlifURU volk tegen hun wil door de Indonesische regering ontmanteld. Dorpen verliezen daardoor hun adat status en worden gedegradeerd tot dusuns (tuin, landbouw grond). Met het verdwijnen van hun adat status verdwijnt ook hun besluitvormingssysteem met het gevolg dat zij hun zeggenschap en bezit over hun gronden en dorpen ook verliezen. Transmigranten uit Java en andere eilanden buiten Maluku worden op deze en andere gronden geplaatst. Ontwrichting van de AlifURU samenleving en spanningen met de transmigranten zullen vroeg of laat tot oorlog en geweld leiden.

Stichting Pro Papua

Landrechten in Merauke, Papua

De centrale regering in Jakarta heeft het initiatief genomen tot een grootschalig landbouwproject rond Merauke. Het project heet *Merauke Integrated Food and Energy Estate* (MIFEE). Er zou maar liefst 1.6 miljoen hectare ontsloten moeten worden.

De lokale bevolking is niet geraadpleegd. Het betreft grond waarop de adat(gewoonte)rechten van de lokale bevolking rusten. Het is maar de vraag of deze rechten voldoende gerespecteerd zullen worden, en op welke manier. Bovendien kunnen grote bosarealen verloren gaan.

Een ander gevaar is de grootschalige immigratie die het MIFEE project teweeg kan brengen. De zuidkustbewoners van Papua zijn geen landbouwers, en snel zal de conclusie getrokken worden dat zij ongeschikt zijn om op de plantages te werken. Als voor elke hectare 2 mensen nodig zijn, betekent dat 3,2 miljoen mensen. Dat zal een enorme sociale ontwrichting teweeg brengen onder de circa 200.000 mensen die nu in het gebied wonen.

Aanbeveling 3: Ontwikkelingssamenwerking

Nederland past het OS beleid aan zodat het meer en beter bijdraagt aan door inheemse volken zelf gewenste ontwikkeling en stelt OS middelen ter beschikking die specifiek beogen inheemse volken direct te ondersteunen.⁴

Article 39

Indigenous peoples have the right to have access to financial and technical assistance from States and through international cooperation, for the enjoyment of the rights contained in this Declaration.

Small World Foundation

SWF heeft geconstateerd dat lokale inheemse instellingen niet kunnen deelnemen aan een programma van de Nederlandse overheid in Colombia: NUFFIC-NICHE, terwijl er in de oriëntatie papieren ook vermeld stond dat het mogelijk zou zijn een kleiner project in te dienen voor capacity-building van lokale organisaties, zoals bijvoorbeeld bestuursorganen van inheemse reservaten. Projecten die zgn. voor de inheemse bevolking zijn bestemd worden frequent door niet inheemse NGO's uitgevoerd, waarbij de doelgroep alleen mag deelnemen aan de workshops en vergaderingen waar mooie foto's voor het eindverslag worden gemaakt. Maar de werkelijke deelname van de inheemse bevolking aan de planning en uitvoering van deze evenementen is vrijwel nihil.

Een ander obstakel is de omvang van de projecten die vanuit Nederland wordt gehanteerd: kleine projecten komen niet in aanmerking. Dit, terwijl veel inheemse organisaties erg veel kunnen bereiken met een kleiner budget. Ook beschikken zij soms niet over de administratieve of logistieke capaciteiten om enorme projecten aan te kunnen vragen, te beheren, en volgens de eisen te kunnen uitvoeren. Als Nederland zo doorgaat in Colombia t.a.v. de inheemse bevolking, dan wordt de sociaal-economische kloof tussen hen en de "gewone" Colombiaanse bevolking steeds groter.

Seed Samburu

De Samburu, zijn een inheems volk dat leeft in het afgelegen en moeilijk bereikbare noorden van Kenia. 87.5 procent van de totale Samburu populatie is analfabeet. Tussen de 30.000 en 50.000 kinderen gaan niet naar school, omdat zij voor het vee moeten zorgen of met andere taken belast zijn. Kinderarbeid is heel gewoon in het Samburu-district. In het Samburu-district zijn weinig ontwikkelingsorganisaties werkzaam en de overheid investeert niet of nauwelijks in de mensen en het gebied. Kenia heeft een nieuwe grondwet. Het Samburu-district wordt een *county* met een eigen regering en daarmee zeggenschap over de eigen mensen en het eigen gebied. Voor de Samburu is het nu of nooit. Als de nieuwe regering zijn werk goed doet, zal er veel minder armoede zijn in het gebied en is (veel) minder geld van derden nodig. Maar dan moet er wel een regering komen die de rechten en belangen van de Samburu voor ogen heeft. Daarom moet er worden geïnvesteerd in de Samburu zelf. Zo hebben veel Samburu geen identiteitskaart en daarmee geen stemrecht en heeft de ruime meerderheid van de Samburu geen idee wat de nieuwe grondwet en de eigen regering inhouden. Neutrale voorlichting – *Civic Education* – is hard nodig. Goed leiderschap – *good governance* – is noodzakelijk om de *county* te laten slagen en de Samburu te geven waarop ze recht hebben. Het geld van ontwikkelingsorganisaties en anderen zal zonder goed leiderschap verdwijnen in bodemloze zakken.

SaMON (Vereniging samenwerkende Marron Organisaties Nederland)

De rechten op de gronden van de Marrons die de beschermers en de behoeders van het Surinaamse oerwoud zijn, worden niet erkend door de regering van Suriname. Hun gemeenschappen worden bedreigd door buitenlandse multimiljonairs die concessies van de Surinaamse overheid dwars door hun woongebieden krijgen. Door goudzoekers wordt hun rivierwater met kwik en andere stoffen vervuild. Hun woongebieden hebben tot nu toe weinig of geen aandacht gekregen in de ontwikkelingssamenwerking tussen Suriname en Nederland vanaf 1975. De 1,59 miljard euro's ontwikkelingshulp is op geen enkele manier structureel ingezet voor de ontwikkeling van hun woongebieden.

SaMON is een Nederlandse maatschappelijke organisatie die ook structurele en duurzame armoedebestrijding en voorkoming hoog in het vaandel draagt, en ziet de nieuwe ontwikkelingssamenwerkingsrelatie tussen Nederland en Suriname en de nieuwe (mede) financieringsvormen van het Nederlandse ministerie voor Ontwikkelingssamenwerking als uitdagingen om vanuit de diaspora, Nederland, structureel aandacht en middelen te krijgen voor de bestrijding en voorkoming van armoede op basis van de visies die de Marrons zelf daarover hebben en ontwikkeld.

⁴ In het rapport van de op 8 april 2010 door het NCIV georganiseerde expert dialoog 'Achieving Sustainable Development for Indigenous Peoples' staan meer specifieke aanbevelingen voor het realiseren van MDG 7 voor inheemse volken.

Aanbeveling 4: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Nederland bevordert de waarborging van de rechten van inheemse volken bij duurzaamheidscriteria voor certificering en ziet toe op goede naleving en monitoring daarvan.

Article 32

1. *Indigenous peoples have the right to determine and develop priorities and strategies for the development or use of their lands or territories and other resources.*

2. *States shall consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free and informed consent prior to the approval of any project affecting their lands or territories and other resources, particularly in connection with the development, utilization or exploitation of mineral, water or other resources.*

3. *States shall provide effective mechanisms for just and fair redress for any such activities, and appropriate measures shall be taken to mitigate adverse environmental, economic, social, cultural or spiritual impact.*

Nederlands Centrum voor Inheemse Volken (NCIV)

Nederland importeert op grote schaal grondstoffen uit het buitenland, waaronder hout en palmolie uit Indonesië en Maleisië, soja uit Brazilië en olie en gas uit de Russische Federatie. De productie van deze grondstoffen gaat helaas vaak gepaard met ernstige schendingen van rechten van inheemse volken. Dat blijkt uit reeds verschenen rapporten en het NCIV doet daar momenteel nader systematisch onderzoek naar. Rondom deze grondstoffen zijn diverse initiatieven tot verduurzaming van de productieketens. Wij constateren echter dat inheemse volken bij die processen niet of onvoldoende betrokken worden. Het ontbreekt bij inheemse organisaties veelal ook aan de capaciteit om dat effectief te kunnen doen en daarnaast bestaat er bij inheemse volken veel wantrouwen tegen dit soort initiatieven omdat de praktijk ervan nog veel te wensen overlaat. Een zorgvuldige beoordeling en monitoring van certificeringssystemen is daarom van groot belang.

Onlangs kwam de Nederlandse Timber Procurement Assessment Committee (TPAC) bijvoorbeeld tot de conclusie dat het Malaysian Timber Certification System voldoet aan de door Nederland opgestelde vereisten voor duurzaamheid. (Dutch Timber Procurement Assessment System). Ondanks een uitdrukkelijke oproep daartoe door JOAS, een inheemse koepelorganisatie uit Maleisië, heeft TPAC geen veldonderzoek gedaan in Maleisië om de praktijk van MTCS te verifiëren. Onze bevindingen zijn echter dat MTCS in de praktijk op talloze punten niet voldoet aan de Nederlandse criteria, met name wat betreft de rechten van inheemse volken. Mede om die reden heeft het NCIV, samen met Greenpeace, Milieudefensie, ICCO en WNF bezwaar aangetekend tegen deze beoordeling van TPAC. Op 14 september vindt er een hoorzitting plaats over deze zaak waarna TPAC vermoedelijk spoedig tot een uitspraak zal komen. Op de website van het NCIV is hierover nadere informatie beschikbaar.⁵

Terra Nossa

In de jaren 50 van de vorige eeuw is een Nederlandse multinational (Bralanda Brasil-Holanda S.A) in Brazilië actief betrokken geweest bij de ontbossing van het Pataxó leefgebied en de verwijdering van stamleden uit hun natuurlijke leefomgeving. Tevens werden er voor en na die tijd stamleden gedwongen te werken op cacao plantages waarvan de opbrengst o.a. naar Nederland werd geëxporteerd. Momenteel is het grondgebied van de Pataxó stam omringd en zelfs bezet door een eucalyptus plantage. Alle benodigde chemicaliën voor deze mono cultuur worden geleverd door een Nederlands bedrijf (EKA Chemicals, dochter onderneming van AKZO Nobel). Deze eucalyptus plantage is in 2009 FSC gecertificeerd, ondanks dat hetzelfde bedrijf net een grote rechtszaak had verloren wegens de illegale kap van meer dan 100.000 hectares Atlantisch regenwoud (werelderfgoed).

⁵ <http://www.indigenouspeoples.nl/our-issues/timber/related-news/223-objection-note-on-mtcs>

Aanbeveling 5: Internationaal handelsbeleid

Nederland bevordert dat er bij het afsluiten van handelsverdragen garanties worden opgenomen voor het naleven van de rechten van inheemse volken en ziet toe op een goede monitoring daarvan.

Article 19

States shall consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free, prior and informed consent before adopting and implementing legislative or administrative measures that may affect them.

Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen (SHI)

De belangrijkste vragen voor de Nederlandse (en EU) politiek zijn door de inheemse beweging in Latijns-Amerika zelf geformuleerd: zij hebben grote problemen met het EU beleid om de productie van biobrandstoffen in Latijns-Amerika te stimuleren, grote infrastructurele projecten te financieren en vrijhandelsakkoorden te sluiten. Alle drie deze onderwerpen bergen grote risico's in zich voor de inheemse bevolking.

Een specifiek punt van zorg is bijvoorbeeld de teelt van inheemse aardappels. Door de eeuwen heen hebben de Andes bewoners hun eigen teelt- en veredelingswijze in stand weten te houden. Anders dan in de westerse methodes is die gericht op een verbreding van de genetische basis. Duizenden variëteiten zijn in gebruik om voedzame en gevarieerde knollen te produceren onder sterk uiteenlopende omstandigheden. Dat maakt de inheemse aardappelteelt veel duurzamer en geschikter voor de voedselproductie in ontwikkelingslanden dan westerse methoden, aldus het Internationaal Aardappel Centrum (CIP). Via internationale handel en voedselhulp wordt echter nog altijd de westerse, meestal Nederlandse, aardappel op de markt gebracht. Zodra boeren op overheidssteun zijn aangewezen omdat hun oogst mislukt, dreigt een gedwongen overstap naar de westerse pieper die de overheid verstrekt. Met meer oog voor het belang van de traditionele teelt, zijn goede alternatieven denkbaar. Zo ondersteunde het Samenwerkingsverband Hoogland Indianen (SHI) in 2007 met een klein bedrag zes dorpen in het Peruaanse departement Huancavelica. Door strenge vorst midden in het teeltseizoen waren zij hun oogst, en daarmee ook hun pootgoed kwijt. Het geld werd gebruikt om de boeren in staat te stellen nieuw inheems pootgoed te kopen op verder weg gelegen boerenmarkten, buiten het getroffen gebied. Ook werden de opslagfaciliteiten voor het pootgoed verbeterd.

Mapuche Stichting FOLIL

Mapuche Stichting Folil maakt zich zorgen over het beleid van de Chileense regering om industrie en energieprojecten toe te staan op het voorouderlijk grondgebied van de Mapuche. De Mapuche zijn de oorspronkelijke bevolking van Chili en land is een essentieel onderdeel van hun cultuur en bepaalt hun plaats in de wereld. Mapuche stichting FOLIL pleit voor een instemmingrecht voor de inheemse volken in Chili bij projecten die hun land en hulpbronnen raken. Daarnaast pleit Folil voor een grondwettelijke erkenning van de Mapuche en hun cultuur.

Amazon Fund

Het Amazonegebied is het grootste ecosysteem ter wereld. Er leven honderden inheemse volken. Ondanks inspanningen van organisaties en overheden gaat ontbossing en onteigening van inheems grondgebied gewoon door en verdwijnt de inheemse identiteit. Het verzet van inheemse volken is ondergeschikt aan economische belangen. Inheemse vertegenwoordigers worden met geld verleid hun grond af te staan. Onteigening van land en ontbossing vindt vooral plaats vanwege vleesconsumptie, monoculturen, infrastructurele projecten en winning van grondstoffen.

Het behoud van het Amazonegebied is van wezenlijk belang voor onze planeet. Als genenpool, als bron van natuurlijke geneesmiddelen en niet hout producten, als opslag van CO₂, als verswatervoorziening, als leverancier van zuurstof en ververser van onze atmosfeer, als paradijs voor natuurliefhebbers en als een thuis voor de honderden inheemse volken.

Aanbeveling 6: Klimaatverandering en biodiversiteit

Nederland bevordert dat bij klimaatmaatregelen de rechten van inheemse volken worden gewaarborgd en dat inheemse volken effectief kunnen participeren aan de mondiale klimaatonderhandelingen.

Article 29

1. *Indigenous peoples have the right to the conservation and protection of the environment and the productive capacity of their lands or territories and resources. States shall establish and implement assistance programmes for indigenous peoples for such conservation and protection, without discrimination.*
2. *States shall take effective measures to ensure that no storage or disposal of hazardous materials shall take place in the lands or territories of indigenous peoples without their free, prior and informed consent.*
3. *States shall also take effective measures to ensure, as needed, that programmes for monitoring, maintaining and restoring the health of indigenous peoples, as developed and implemented by the peoples affected by such materials, are duly implemented.*

Stichting Chakana

Overall ter wereld – en zeker ook in de Andes – zijn inheemse volken de eersten die te lijden hebben onder de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Het leidt tot droogte of juist tot extreme regenval, tot bodemerosie, mislukte oogsten, stervend vee en honger. En dat terwijl juist inheemse volken altijd in goede harmonie met de natuur hebben geleefd. Chakana richt zich daarom op het concept van *Buen Vivir* (letterlijk 'goed leven'). *Buen vivir* is een filosofie die geïnspireerd is op de levensstijl van inheemse volken. Het houdt in dat aan alle basisbehoeften tegemoet wordt gekomen, terwijl tegelijkertijd in harmonie met de natuur wordt geleefd. 'Goed leven' dus, in tegenstelling tot 'beter leven', wat gericht is op steeds meer materieel gewin ten koste van de natuur. De nieuwe grondwet van Bolivia is geïnspireerd op deze filosofie van *buen vivir*. In Bolivia is ook in april van dit jaar een grote klimaatop gehouden. De boodschap op deze conferentie: *om klimaatverandering te bestrijden, moeten we de waarden van de inheemse volken terugvinden*. Chakana schaaft zich door middel van de strategie van *Buen Vivir* achter deze boodschap.

Survival International Nederland

Maatregelen om de effecten van klimaatverandering te matigen maken ook vaak inbreuk op de rechten van inheemse volken en maken het aantrekkelijker voor regeringen, bedrijven en anderen om hun land te claimen, te exploiteren, en in sommige gevallen, gelijk het effect van klimaatverandering, te vernietigen. Voorbeelden zijn:

1. Hydro-elektrische energie: Een nieuwe hausse in de bouw van stuwdammen, die gerechtvaardigd worden als middel om de klimaatverandering tegen te gaan, verdrijft duizenden inheemsen uit hun woongebied.
2. Biobrandstoffen: hoewel aanbevolen als een 'groene' energiebron die fossiele brandstoffen vervangt, behoort het land waar biobrandstoffen geteeld worden veelal toe aan de inheemse bevolking. Als het gebruik van biobrandstoffen toeneemt volgens plan, dan is het onvermijdelijk dat miljoenen inheemsen hun land en hun middelen van bestaan zullen kwijtraken.
3. Duurzaam bosbeheer: De Ogiek in Kenia worden verdreven uit het woud waarin ze al honderden jaren als jager-verzamelaars leven, zogenaamd om de verwoesting teniet te doen die het gevolg is van de opwarming van de aarde.
4. CO₂-compensatie: Aan de wouden die toebehoren aan inheemse volken wordt sinds kort, in de opbloeiende markt voor emissierechten (carbon credits), een in geld uitgedrukte waarde toegekend. Onder inheemse volken is de vrees uitgesproken dat dit zal leiden tot gedwongen uitzettingen en de 'diefstal van ons land'.

UNPO

De Maasai in Kenia en Tanzania worden geconfronteerd met problemen die hun bestaan bedreigen vooral als gevolg van het verlies van hun traditionele gronden en hun natuurlijke hulpbronnen. Dit komt mede door de toenemende droogte door de globale opwarming. Ernstige droogte heeft het voor hen moeilijk gemaakt om hun leven als herders voort te zetten. Toegang tot waterbronnen is moeilijker geworden, met als gevolg geen voedsel voor vee, en weinig bronnen voor voedsel en inkomen voor de inheemse Maasai bevolking. Hoewel zij zich decennia lang hebben aangepast aan klimaatveranderingen kan hun voortgezette aanpassing niet worden gerealiseerd zonder internationale steun en investeringen. De overheid moet grotere prioriteit geven aan biodiversiteit om in de speciale behoefte van deze bevolkingsgroep te voorzien. UNPO is bezorgd over het feit dat Kenia de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken niet erkent. De Nederlandse overheid dient dit aan de orde te stellen en daarbij Kenia proberen te overtuigen om de Maasai te steunen en de gevolgen van de klimaatverandering te verzachten.

Aanbeveling 7: Intellectueel eigendom

Nederland bevordert dat er een goede internationale regelgeving komt die de kennis van inheemse volken beschermt en die hen op een eerlijke wijze laat meedelen in opbrengsten die (mede) door die kennis zijn verkregen.

Article 31

1. Indigenous peoples have the right to maintain, control, protect and develop their cultural heritage, traditional knowledge and traditional cultural expressions, as well as the manifestations of their sciences, technologies and cultures, including human and genetic resources, seeds, medicines, knowledge of the properties of fauna and flora, oral traditions, literatures, designs, sports and traditional games and visual and performing arts. They also have the right to maintain, control, protect and develop their intellectual property over such cultural heritage, traditional knowledge, and traditional cultural expressions.

2. In conjunction with indigenous peoples, States shall take effective measures to recognize and protect the exercise of these rights.

Kalahari Support Group (KSG)

Het is van belang dat de Bushmen in zuidelijk Afrika meeprofiteren volgens een eerlijke verdeelsleutel van de naam en het gebruik van de Hoodia cactus door farmaceutische bedrijven. Deze bedrijven wendde de Hoodia als afslankmiddel aan, waarbij de Bushmen als voorbeeld worden gebruikt. Hoewel er in het begin wel onderhandelingen zijn geweest tussen de farmaceutische bedrijven en WINSA (Working Group Indigenous Minorities Southern Africa), hebben deze nooit geleid tot een proper contract. Dit heeft erin geresulteerd dat deze farmaceutische bedrijven veel geld verdienen aan kennis van de Bushmen, terwijl de Bushmen geen cent ontvangen. Op de verpakking van het afslankmiddel wordt een tekening van de Bushmen gebruikt, in de bijsluiters van het afslankmiddel wordt beschreven dat de Bushmen de Hoodia Cactus gebruikten wanneer ze op jacht gingen, zodat ze lange tijd zonder eten konden, zonder energieverlies en zonder hongergevoel. Nergens staat echter vermeld dat kennis over de werking van de Hoodia Cactus intellectueel eigendom is van de Bushmen.

Daarnaast is het van belang dat de Bushmen nu zij terug mogen keren naar de Central Kalahari ook waterputten mogen slaan, anders is het recht van terugkeer voor hen zonder perspectief.

Nederlands Samenwerkingsverband voor Inheemse Volken
www.digitaalrooksignaal.nl